

УДК 343.140.02

Н. В. Хмелевська,

канд. юрид. наук, доцент кафедри кримінального права та процесу Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова, адвокат

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ЗАХИСТУ В КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ ЩОДО КОРУПЦІЙНИХ ЗЛОЧИНІВ

У статті вивчено окремі аспекти здійснення захисту у провадженнях про корупційні злочини. Проаналізовано поняття корупційних злочинів, роботу адвоката у кримінальних провадженнях щодо корупційних злочинів. А саме на стадії обрання запобіжного заходу та питання щодо відкриття матеріалів негласних слідчих (розшукових) дій. Встановлено, що позитивна характеристика, міцні соціальні зв'язки, наявність утриманців, стан здоров'я впливає на обрання запобіжного заходу, не пов'язаного з триманням під вартою. Досліджено основу доказової бази у таких злочинах, випадки визнання доказів недопустимими.

Ключові слова: захист, кримінальні провадження щодо корупційних злочинів, стратегія і тактика захисту, недопустимі докази, негласні слідчі (розшукові) дії, запобіжний захід.

Постановка проблеми. На сьогодні надзвичайно актуальним є дослідження захисту у корупційних злочинах. Держава взяла серйозний вектор щодо боротьби із корупцією. Таким чином, збільшилась кількість кримінальних проваджень у сфері корупції. Під час активної боротьби з корупцією збільшуються випадки провокації таких злочинів, використання незаконних методів збору доказів. В деяких випадках це роблять для того, щоб вплинути на посадову особу, відсторонити від посади. У таких ситуаціях важливою є якісна робота захисника, який працює над доведенням невинуватості особи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій з даної теми. Питання захисту у корупційних злочинах досліджувалось у працях А. С. Гурської, О. Ю. Дрозда, О. М. Дроздова, О. О. Дудорова, М. В. Лошицького, М. А. Погорецького, Д. М. Титаренка, В. М. Тертишника, С. О. Шульгіна та

інших учених. Водночас узагальненого дослідження щодо захисту вказаними авторами не здійснювалось.

Метою дослідження є аналіз деяких аспектів захисту у справах щодо корупційних злочинів та узагальнення на цій основі обґрунтованих висновків.

Виклад основного матеріалу. У теорії кримінального права корупційні злочини визначалися різним тлумаченням:

– злочини, які полягають у неправомірному використанні (зловживанні) посадовими особами органів державної влади або органів місцевого самоврядування наданої їм влади або свого посадового становища в особистих інтересах або інтересах третіх осіб¹;

– будь-який умисний злочин, що вчиняється посадовою особою органу державної влади чи місцевого самоврядування з використанням свого службового становища з корисливих мотивів, іншої особистої заінтересованості або для задоволення інтересів третіх осіб²;

– передбачене в Особливій частині КК України суспільно небезпечне діяння, яке містить ознаки корупції та корупційного правопорушення³.

Необхідно погодитись із думкою М. Мельника, який указує, що корупція є не лише соціальним, а й психологічним та моральним явищем, оскільки вона не існує поза людей, їх поведінкою та діяльністю⁴.

На думку автора, корупційний злочин – це правопорушення, яке полягає у використанні свого службового становища чи іншої особи з власною корисливою метою.

Зазвичай підозрюваними в корупційних злочинах є особи з високим соціальним статусом. Так А. Поліщук вказував, що соціально-демографічна характеристика осіб, які вчиняють корупційні злочини в системі правосуддя,

¹ Мельник М. І. Корупційні злочини: сутність і поняття. *Право України*. 2000. № 11. С. 128.

² Курс кримінології: Особлива частина: у 2 кн. / за заг. ред. О. М. Джужи. К.: Юрінком Інтер, 2001. С. 24–26.

³ Куц В. Поняття корупційних злочинів та їх види. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2012. № 4. С. 33.

⁴ Мельник М. І. Корупційні злочини: сутність і поняття. С. 128.

свідчить про те, що це особи віком 30–65 років, які здобули вищу освіту, мають високий інтелектуальний рівень, володіють знаннями й навичками, необхідними для використання прогалин і колізій (недоліків) чинного законодавства у власних інтересах або в інтересах інших осіб, зокрема, для уникнення юридичної відповідальності за свої вчинки; є громадянами України, що позитивно характеризуються в середовищі правників і в суспільстві загалом та не належать до політичних партій чи професійних спілок⁵. Зважаючи на це, адвокат під час надання професійної правничої допомоги майже завжди може отримати позитивну характеристику клієнта. Зазвичай у підозрюваних цієї категорії існують міцні соціальні зв'язки, що відіграє позитивну роль під час обрання запобіжного заходу та дає можливість обрати м'який запобіжний захід, не пов'язаний із триманням під вартою. Крім того, осіб, які бажають стати поручителями, необхідно опитати в судовому засіданні.

Так, проаналізувавши ухвалу Жовтневого районного суду м. Маріуполь Донецької області від 22 липня 2020 р., видно, що сторона захисту в судовому засіданні заперечувала проти задоволення клопотання тримання під вартою та просила обрати більш м'який запобіжний захід у виді особистої поруки поручителями ОСОБА_5, ОСОБА_6, ОСОБА_7, ОСОБА_8, ОСОБА_9. Допитані в судовому засіданні ОСОБА_5, ОСОБА_6, ОСОБА_7, ОСОБА_8, ОСОБА_9 пояснили, що знайомі з підозрюваним ОСОБА_1 протягом тривалого часу, та зазначили, що підозрюваний ОСОБА_1 є відповідальним, позитивним та добросовісним, виконує важливі для держави функції щодо забезпечення медичною допомогою бійців, отримав поранення в зоні Операції об'єднаних сил; крім того, він, на їх переконання, не буде ухилятися від слідства та суду, виконувати покладені на нього обов'язки; при цьому також зазначили, що здатні забезпечити виконання підозрюваним процесуальних обов'язків та поведінки.

⁵ Поліщук А. Кримінологічна характеристика особи корупціонера у системі правосуддя: соціально-демографічні ознаки. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. № 10. С. 144–149.

Проте в цьому кримінальному провадженні суд дійшов висновку про необхідність застосування нічного домашнього арешту. Мотивував суд тим, що підозра є обґрунтованою, кримінальне правопорушення, передбачене ч. 3 ст. 368 КК України за ступенем тяжкості відноситься до тяжких злочинів, за який передбачене покарання, у тому числі, у виді позбавлення волі до десяти років з конфіскацією майна; будучи обізнаним про передбачене законом покарання, може переховуватися від органів досудового розслідування з метою ухилення від кримінальної відповідальності, що може перешкодити кримінальному провадженню. Водночас, у клопотанні слідчого про застосування заповідного заходу у вигляді тримання під вартою підозрюваного ОСОБА_1 відсутнє обґрунтування, що більш м'який заповідний захід від такого заповідного заходу, як тримання під вартою, не здатний запобігти ризику в кримінальному провадженні; не доведено й прокурором в судовому засіданні необхідність застосування щодо підозрюваного заповідного заходу у вигляді тримання під вартою⁶.

Також Рівненський міський суд Рівненської області 20 липня 2020 р. відмовив у задоволенні клопотання взяття під варту особи, яка підозрюється у вчиненні корупційного злочину, та застосував домашній арешт у нічний час. Суд урахував вагомість наявних доказів про вчинення підозрюваним ОСОБА_1 кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 368 КК України, тяжкість покарання, що загрожує йому в разі визнання винним, стан здоров'я, репутацію, майновий стан, відсутність судимостей. Тому стороні захисту ще слід звертати увагу на стан здоров'я підзахисного, і в разі наявності проблем подбати про надання відповідних доказів до суду⁷.

Важливим етапом захисту є апеляційне оскарження ухвали щодо обрання заповідного заходу, який, на думку захисту, є надто суворим. Так ад-

⁶ Ухвала Жовтневого районного суду м. Маріуполя Донецької області від 22 липня 2020 р. у справі № 263/8775/20. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/90537694> (дата звернення: 01.12.20).

⁷ Ухвала Рівненського міського суду Рівненської області від 20 липня 2020 р. у справі № 569/11418/20. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/90501906> (дата звернення: 01.12.20).

вокат, узгодивши позицію зі своїм клієнтом, може оскаржити ухвалу слідчого судді щодо обрання певного запобіжного заходу, зазначивши, у чому полягає необґрунтованість та незаконність. Так, у своїй апеляційній скарзі адвокат просив ухвалу слідчого судді скасувати та постановити нову, за якою обрати відносно підозрюваного ОСОБА_1 запобіжний захід у вигляді домашнього арешту в нічний час доби із застосуванням електронного засобу контролю, оскільки прокурором не доведено наявності ризиків, передбачених ст. 177 КПК України.

Зазначав, що підозра у вчиненні кримінального правопорушення, є необґрунтованою та такою, що не підтверджена жодним належним та допустимим доказами, зокрема, відсутні будь-які докази на підтвердження факту вимагання неправомірної вигоди. Крім того, поза увагою слідчого судді залишилося те, що ОСОБА_1 має постійне місце проживання, одружений, має на утриманні неповнолітню дитину, є депутатом районної ради, позитивно характеризується, є інвалідом III групи.

Полтавський апеляційний суд в ухвалі від 27 травня 2020 р. в цьому провадженні дійшов висновку, що ухвала про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою суперечить вимогам закону, а тому підлягає скасуванню з постановленням нової. Суд узяв до уваги, що ОСОБА_1 вперше притягається до кримінальної відповідальності; інформація про те, що він раніше переховувався від органу досудового розслідування чи суду, перешкоджав кримінальному провадженню або йому повідомлено про підозру у вчиненні іншого злочину, слідчому судді не надавалась, і слідчий та прокурор про наявність таких фактів не повідомляли. Вирішуючи питання про застосування запобіжного заходу, колегія суддів враховує, що ОСОБА_1 одружений, має на утриманні неповнолітню дитину, постійно проживає за однією адресою

разом зі своєю сім'єю, характеризується позитивно, є особою з інвалідністю третьої групи⁸.

Аналізуючи захист у кримінальних правопорушеннях корупційного напрямку, адвокат повинен чітко усвідомлювати, що основа доказової бази в цих провадженнях становлять негласні слідчі (розшукові) дії. Важливим моментом є розуміння захисником наявності чи відсутності провокації злочину. Деякі особи, переслідуючи різні цілі, вдаються до незаконних дій провокації корупційних злочинів.

Критерієм розмежування провокації (підбурювання) суд вважає початок здійснення працівниками поліції відповідного заходу – приєднання до вже вчинюваного злочину чи провокація особи до його скоєння. Якщо правоохоронні органи спеціально залучають підготовлених осіб, які своїми активними діями підбурюють «злочинця» до вчинення правопорушення, то докази на підтвердження винуватості, отримані під час такої провокації, суд зобов'язаний визнати недопустимими, а обвинуваченого – виправдати. Водночас, якщо представники правоохоронних органів обмежилися пасивним спостереженням і під час проведення негласних слідчих дій мав місце судовий контроль за дотриманням прав та свобод особи, зібрані докази відповідатимуть усім критеріям належності, допустимості та достовірності⁹.

Згідно з ч. 1 ст. 84 та ч. 1 ст. 86 КПК України, встановлено, що доказ є доказом і може бути визнаний допустимим лише в тому випадку, коли він отриманий виключно в порядку, передбаченому положеннями Кримінального процесуального кодексу України. В інших випадках доказ *не може* бути визнаний доказом та *не може* бути визнаний допустимим. Відповідно ж до ч. 2 ст. 86 КПК України, недопустимий доказ *не може* бути використаний при прийнятті процесуальних рішень, на нього не може посилатися суд при

⁸ Ухвала Полтавського апеляційного суду від 27 травня 2020 р. у справі № 554/3978/20. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/89563162> (дата звернення: 01.12.20).

⁹ Татаров О. Як удосконалити правову регламентацію негласної слідчої діяльності задля ефективної боротьби з корупцією та кіберзлочинністю. URL: http://zib.com.ua/ua/print/119240-yak_udoskonaliti_pravovu_reglamentaciyu_neglasnoi_slidchoi_d.html (дата звернення: 01.12.20).

ухваленні судового рішення¹⁰. Таким чином, судам необхідно звертати особливу увагу на порядок отримання доказів слідчим та прокурором під час судового розслідування та ретельно з'ясовувати, чи в порядку, передбаченому положеннями КПК України, отриманий той чи інший доказ у кримінальному провадженні. Це ж правило, безумовно, повинно застосовуватися і до доказів, які отримані під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій. Так дані протоколи та постанови не можуть бути належними та допустимими доказами в даному кримінальному провадженні.

Першотравневий районний суд м. Чернівці 6 червня 2018 р. визнав, що протоколи за результатами проведення негласних слідчих (розшукових) дій аудіо-відеоконтролю містять посилання на ухвали слідчого судді Апеляційного суду Чернівецької області як на підставу проведення негласної слідчої (розшукової) дії. Із матеріалів даного кримінального провадження вбачається, що ні обвинувачена, ні її захисник під час відкриття матеріалів, відповідно до положень ст. 290 КПК України, не були ознайомлені із документами (ухвали, постанови), які були правовою підставою проведення негласних слідчо-розшукових дій (надалі НСРД), що позбавило сторону захисту можливості перевірити й достовірно встановити, які конкретно негласні слідчі (розшукові) дії були санкціоновані слідчим суддею, щодо кого конкретно, на який строк та чи діяли співробітники УСБУ в Чернівецькій області в межах та в спосіб, передбачені цими судовими рішеннями, тобто сторона захисту була позбавлена можливості з'ясувати законність заходів, які тимчасово обмежували конституційні права та свободи обвинуваченої, що становить основний критерій допустимості їх результатів як джерела доказів.

Відомостей, які б свідчили про виконання вимог ч. 1 ст. 251 КПК України в частині вказівки початку, тривалості негласної слідчої (розшукової) дії, а також вид негласної слідчої (розшукової) дії, що проводиться, сторонами

¹⁰ Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13 квітня 2012 р. № 4651-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 9–10, № 11–12, № 13. Ст. 88.

кримінального провадження суду надано не було, а тому, відповідно до ч. 12 ст. 290 КПК, сторона обвинувачення не вправі здійснювати посилення на наявність даних документів у матеріалах кримінального провадження.

Згідно зі ч. 11 ст. 290 КПК України сторони кримінального провадження зобов'язані здійснювати відкриття одна одній додаткових матеріалів, отриманих до або під час судового розгляду.

Як встановлено в судовому засіданні, стороною обвинувачення долучено до матеріалів провадження та відкрито дані матеріали стороні захисту ухвали про проведення негласної (розшукової) дії аудіо-відеоконтроль ОСОБА_2 слідчого судді Апеляційного суду Чернівецької області № 296т від 15 квітня 2016 р. та ухвали проведення негласної слідчої (розшукової) дії – аудіо-відеоконтроль ОСОБА_3 слідчого судді Апеляційного суду Чернівецької області № 296т від 15 квітня 2016 р., лише 26 квітня 2018 р. під час судового засідання.

Про дані документи сторона обвинувачення знала і до направлення справи до суду, могла відкрити стороні захисту їх ще під час відкриття всіх інших матеріалів справи, однак цього не зробила.

У даному випадку для оцінки допустимості доказів злочинної діяльності ОСОБА_2, отриманих у ході здійснення негласних слідчих (розшукових) дій суду, необхідно врахувати, що Європейський суд із прав людини в рішенні у справі «Мирилашвілі проти Росії» висловив абсолютно чітку позицію, відповідно до якої у змагальному процесі повинні розглядатися не лише докази, які безпосередньо стосуються фактів справи, а й інші докази, які можуть стосуватися допустимості, достовірності та повноти останніх. Рішення про відмову в розкритті матеріалів, пов'язаних із операцією щодо прослуховування телефонних розмов, результатами якого було обґрунтовано обвинувальний вирок національного суду, не супроводжувалось адекватними процесуальними гарантіями і, крім цього, не було достатньо обґрунтованим (пункти 200–203; 206–208, 209).

У рішенні Європейського суду з прав людини у справі «Волохи проти України» (п. 59) суд зауважив, що з наданих Урядом зауважень не вбачається, що законодавство України забезпечує особу, щодо якої вживаються заходи спостереження, належними гарантіями захисту.

Обвинувачену у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 1 ст. 368, ч. 1 ст. 366 та ч. 4 ст. 358 КК України суд визнав невинуватою і виправданою¹¹.

Вирок залишився в силі під час перегляду в суді апеляційної інстанції.

Однак на сьогодні існує нова позиція щодо відкриття документів, які стали підставою для проведення НСРД. Тому захиснику слід врахувати її під час будівництва стратегії і тактики захисту.

Велика Палата Верховного Суду 16 жовтня 2019 р. в рамках справи № 640/6847/15-к, провадження № 13-43кс19 (ЄДРСРУ № 85174578) виразила свою позицію стосовно (не)відкриття документів, які стали підставою для проведення НСРД.

Тож, докази у вигляді результатів НСРД повинні бути відкриті стороні захисту у порядку, визначеному ст. 290 КПК України. Однак процесуальні документи, в тому числі ухвали слідчого судді, про дозвіл на проведення НСРД у виключних випадках можуть бути надані й під час розгляду справи в суді.

Невідкриття таких процесуальних документів до моменту передачі кримінального провадження до суду не може бути безумовною підставою для визнання результатів НСРД недопустимими доказами¹².

Така нова позиція Верховного Суду викликала незадоволення захисників, адже виключні випадки є оціночним поняттям та не виключають зловживання зі сторони обвинувачення. У такій позиції лише конкретизований перелік виключних випадків дасть можливість уникнути зловживань сторони

¹¹ Вирок Першотравневого районного суду м. Чернівців від 6 червня 2018 р. № 1-кп/725/222/16 у справі № 725/4866/16-к. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74504132> (дата звернення: 01.12.20).

¹² Постанова Великої Палати Верховного Суду в рамках справи № 640/6847/15-к, провадження № 13-43кс19 (ЄДРСРУ № 85174578) від 16 жовтня 2019 р. URL: <https://zakononline.com.ua/court-decisions/show/85174578> (дата звернення: 01.12.20).

обвинувачення. Окрім того, захиснику у кримінальних провадженнях щодо корупційних злочинів необхідно уважно перевіряти неухильне дотримання стороною обвинувачення вимог кримінального процесуального кодексу щодо проведення негласних слідчих (розшукових) дій.

Висновки. Отже, у статті вивчено окремі аспекти здійснення захисту у провадженнях про корупційні злочини. Проаналізовано роботу адвоката у кримінальних провадженнях щодо корупційних злочинів. Зокрема, на стадії затримання та обрання запобіжного заходу виокремлено важливі аспекти захисту. Вказано, що стан здоров'я, міцні соціальні зв'язки, позитивні характеристики, наявність утриманців можуть бути враховані судом для обрання запобіжного заходу, не пов'язаного з триманням під вартою. Також встановлено, що позиція щодо відкриття матеріалів негласних слідчих (розшукових) дій під час судового розгляду змінилась, що стало проблемою для сторони захисту, яка може бути вирішена шляхом конкретизації можливих випадків відкриття матеріалів в суді.

Список використаних джерел

1. Вирок Першотравневого районного суду м. Чернівців від 6 червня 2018 р. № 1-кп/725/222/16 у справі № 725/4866/16-к. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74504132> (дата звернення: 01.12.20).
2. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13 квітня 2012 р. № 4651-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 9–10, № 11–12, № 13. Ст. 88.
3. Курс кримінології: Особлива частина: у 2 кн. / за заг. ред. О. М. Джужи. К.: Юрінком Інтер, 2001. 480 с.
4. Куц В. Поняття корупційних злочинів та їх види. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2012. № 4. С. 32–36.
5. Мельник М. І. Корупційні злочини: сутність і поняття. *Право України*. 2000. № 11. С. 125–130.
6. Поліщук А. Кримінологічна характеристика особи корупціонера у системі правосуддя: соціально-демографічні ознаки. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. № 10. С. 144–149.

7. Постанова Великої Палати Верховного Суду в рамках справи № 640/6847/15-к, провадження № 13-43к19 (ЄДРСРУ № 85174578) від 16 жовтня 2019 р. URL: <https://zakononline.com.ua/court-decisions/show/85174578> (дата звернення: 01.12.20).

8. Татаров О. Як удосконалити правову регламентацію негласної слідчої діяльності задля ефективної боротьби з корупцією та кіберзлочинністю. URL: http://zib.com.ua/ua/print/119240-yak_udoskonaliti_pravovu_reglamentaciyu_neglasnoi_slidchoi_d.html (дата звернення: 01.12.20).

9. Ухвала Жовтневого районного суду м. Маріуполя Донецької області від 22 липня 2020 р. у справі № 263/8775/20. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/90537694> (дата звернення: 01.12.20).

10. Ухвала Полтавського апеляційного суду від 27 травня 2020 р. у справі № 554/3978/20. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/89563162> (дата звернення: 01.12.20).

11. Ухвала Рівненського міського суду Рівненської області від 20 липня 2020 р. у справі № 569/11418/20. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/90501906> (дата звернення: 01.12.20).

REFERENCE

1. Vyrok Pershotravnevoho rayonnoho sudu m. Chernivtsiv vid 6 chervnya 2018 r. № 1-kp/725/222/16 u spravi № 725/4866/16-k. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74504132>.

2. Kryminal'nyy protsesual'nyy kodeks Ukrayiny: Zakon Ukrainy vid 13 kvitnya 2012 r. № 4651-VI. (2013). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 9–10, 11–12, 13, art. 88.

3. Kurs kryminolohiyi: Osoblyva chastyna. (Vols. 1–2). (2001). O.M. Dzhuzha (Ed). K.: Yurinkom Inter.

4. Kuts, V. (2012). Ponyattya koruptsiynykh zlochyniv ta yikh vydy. *Visnyk Natsional'noyi akademiyi prokuratury Ukrayiny*, 4, 32–36 [in Ukrainian].

5. Mel'nyk, M.I. (2000). Koruptsiyni zlochyny: sutnist' i ponyattya. *Pravo Ukrayiny – Law of Ukraine*, 11, 125–130 [in Ukrainian].

6. Polishchuk, A. (2016). Kryminolohichna kharakterystyka osoby koruptsiionera u systemi pravosuddya: sotsial'no-demohrafichni oznaky. *Pidpryyemnytstvo, gospodarstvo i pravo*, 10, 144–149 [in Ukrainian].

7. Postanova Velykoyi Palaty Verkhovnoho Sudu v ramkakh spravy № 640/6847/15-k, provadzhennya № 13-43ks19 (YEDRSRU № 85174578) vid 16 zhovtnya 2019 r. URL: <https://zakononline.com.ua/court-decisions/show/85174578>.

8. Tatarov, O. (2015). Yak udoskonalyty pravovu rehlamentatsiyu nehlasnoyi slidchoyi diyal'nosti zadlya efektyvnoyi borot'by z koruptsiyeyu ta kiberzlochynnistyuu. URL: http://zib.com.ua/ua/print/119240-yak_udoskonaliti_pravovu_reglamentaciyu_neglasnoi_slidchoi_d.html [in Ukrainian].

9. Ukhvala Zhovtnevoho rayonnoho sudu m. Mariupolya Donets'koyi oblasti vid 22 lypnya 2020 r. u spravi № 263/8775/20. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/90537694>.

10. Ukhvala Poltavs'koho apelyatsiynoho sudu vid 27 travnya 2020 r. u spravi № 554/3978/20. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/89563162>.

11. Ukhvala Rivnens'koho mis'koho sudu Rivnens'koyi oblasti vid 20 lypnya 2020 r. u spravi № 569/11418/20. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/90501906>.

Хмелевская Н. В. Некоторые аспекты защиты в уголовных производствах коррупционных преступлений

В статье изучены отдельные аспекты осуществления защиты по делам о коррупционных преступлениях. Проанализировано понятие коррупционных преступлений, работу адвоката по уголовным производствам относительно коррупционных преступлений. А именно на стадии избрания меры пресечения и вопрос об открытии материалов негласных следственных (розыскных) действий. Исследована основа доказательной базы в таких преступлениях, случаи признания доказательств недопустимыми.

Ключевые слова: защита, уголовные производства относительно коррупционных преступлений, стратегия и тактика защиты, недопустимы доказательства, негласные следственные (розыскные) действия.

Khmelevska N V. Some aspects of protection in criminal proceedings of corruption crimes

The article proves the importance of protection in criminal offenses in corruption offenses. Such crimes are also defined. It is noted that the lawyer needs to pay attention to whether there was a provocation of the crime.

The article examines some aspects of protection in cases of corruption crimes. The work of a lawyer in criminal proceedings on corruption crimes is analyzed. In particular, important aspects of protection are highlighted at the stage of detention and precautionary measures. It is stated that the state of health, strong social ties, positive characteristics, the presence of dependents can be taken into account by the court to choose a measure of restraint not related to detention. It was also established that the position on the disclosure of materials of covert investigative (search) actions during the trial changed, which caused a number of questions for the defense. In our opinion, a corruption crime is an offense that consists in using one's official position for one's own selfish purpose. People with high social status are usually suspected of corruption crimes. In this category, suspects usually have strong social ties, which plays a positive role in choosing a measure of restraint and allows them to choose a mild measure of restraint not related to imprisonment. In addition, persons wishing to become guarantors must be questioned in court.

Analyzing the protection of corruption in criminal offenses, the lawyer must clearly understand that the basis of the evidence base in these proceedings are covert investigative (investigative) actions. An important point is the defender's understanding of the presence or absence of provocation of the crime. Some people, pursuing various goals, resort to illegal actions to provoke corruption crimes..

Key words: *defense, criminal proceedings regarding corruption crimes, strategy and tactics of defense, evidence is inadmissible, covert investigative (search) actions.*